

'Ruimte waar het Licht kan komen'

Toelichting bij gebruik van de kwalificatie 'gemeente in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden in een grootstedelijk gebied' in de wijkregeling van de EUG

Notitie geschreven door het Dagelijks Bestuur (DB) van de EUG Oekumenische Studentengemeente te Utrecht ten behoeve van de Generale Raad van Advies van de Protestantse Kerk in Nederland.

1. Achtergrond

In de preambule van de concept-wijkregeling van de EUG Oekumenische Studentengemeente te Utrecht (vanaf nu te noemen 'EUG') schrijven wij: *'De EUG is een gemeente in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden in een grootstedelijk gebied (ordinantie 2-18),...'* Op basis van ordinantie 2, artikel 18 van de kerkordeⁱ kan de Classicale Vergadering ten behoeve van een gemeente die *'in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden verkeert, in het kader van een op die bijzondere omstandigheden gericht beleid (...) voorzieningen (...) treffen, als daar zijn: (...) maatregelen die de betrokken organen van de kerk wenselijk dan wel noodzakelijk achten.'* Om de genoemde kwalificatie te mogen gebruiken, moeten *'door de generale synode daartoe aangewezen organen van de kerk'* dit oordeel ondersteunen. Sinds de kerkorde is geschreven, is dit in Nederland nog nergens gebeurd. Wij, als Dagelijks Bestuur van de EUG, zijn ervan overtuigd dat wij als gemeente ons in de bovengenoemde bijzondere omstandigheden bevinden en dat de EUG daarom dit predicaat verdient. Wij vinden dit belangrijk, omdat vanuit die omstandigheden de behoefte bestaat tot bijzondere maatregelen. Zowel onze bijzondere omstandigheden als de gewenste bijzondere maatregelen willen wij in deze notitie toelichten.

2. Bijzondere omstandigheden

Inleiding

De EUG is een levendige gemeenschap van gelovigen. Zij heeft als oecumenische gemeente een dubbele focus. De gemeente is ontstaan vanuit het studentenpastoraat van samenwerkende kerken in Utrechtⁱⁱ en is daarom primair gericht op de wereld van universiteit, hogeschool en studenten. Voor het werk onder studenten participeert de EUG in het Interkerkelijk Platform Studentenpastoraat Utrecht (IPSU). Deze eerste focus komt tot uiting in een groot deel van het vormingswerk en het individuele pastoraat. Daarnaast is de gemeente in de loop van vele jaren uitgegroeid tot een brede geloofsgemeenschap, waarin velen deelnemen die geen band met de studentenwereld (meer) hebben. Een deel van hen woont ook niet (meer) in de stad Utrecht. De gemeente bestaat voor een groot deel uit hoog opgeleide, maatschappelijk betrokken mensen. Sommigen hebben ooit in het verleden hun formele band met een kerk opgezegd. Als antwoord op de ontwikkelingen in de (samenstelling van de) gemeente zijn er vele werkgroepen gegroeid, die worden gedragen door gemeente-leden, ondersteund door professionals. Wij zijn vanuit onze oecumenische wortels in het studentenpastoraat een brede geloofsgemeenschap met een uitstraling naar buiten toe, die een belangrijk missionair doel dient, namelijk mensen (opnieuw) met kerk en geloof in aanraking te brengen. In de context van een geseclariseerde wereld zullen die mensen anders niet snel over de drempel van een kerk stappen. Wij menen dat wij hierdoor in bijzondere pastorale en missionaire omstandigheden verkeren en zullen dit in de komende paragrafen nader toelichten.

De EUG heeft een bijzondere missionaire functie

Het werk in en van de EUG wordt bepaald door verschillende contexten: door de context van universiteit en hogeschool en door de context waarin de verschillende kerkgenootschappen hun studentenpastoraat hebben vormgegeven en waar omheen een oecumenische gemeente is ontstaan. De EUG ziet het als haar missie om zichtbaar aanwezig te zijn als oecumenische gemeente binnen de stad Utrecht. De zingeving die de gemeenteleden in de EUG vinden, willen zij graag delen met anderen.

De historische en nog steeds bestaande banden met de Hogeschool Utrecht en de Universiteit van Utrecht creëren een unieke situatie, maar we hebben ook een uitstraling in de stad als geheel. We merken dat we ook mensen aanspreken die niet (meer) in een kerk komen, maar wel, bewust of onbewust, zoekend zijn. Een deel van de (gespreks)groepen en de activiteiten voortvloeiend uit het samenwerkingsverband van het IPSU richt zich op een jong publiek (18-35). Zowel gemeenteleden als jonge mensen van andere kerken en niet-kerkelijke gezindte nemen hier aan deel. Ook eenmalige participatie in discussiefora op hogeschool en universiteit trekt veel mensen van buiten de EUG aan. Het andere, steeds groter wordende deel van de georganiseerde activiteiten staat open voor alle leeftijden, voor EUG'ers en mensen van buiten. De activiteiten hebben een uitstraling op de stad Utrecht en haar (directe) omgeving van een kerk die open is, en passend in deze tijd, waarin zoveel mensen zoekende zijn. De EUG ondersteunt hen in de eigen zoektocht naar wat zij geloven.

Naast de activiteiten die buiten de zondagse diensten worden ontplooid, ziet de EUG haar zondagse vieringen als een belangrijk missionair middel om deze mensen te bereiken. In deze vieringen gingen vanouds pastores uit verschillende kerkgenootschappen voor, die allen tot het studentenpastoraat geroepen waren. Als gevolg van de veranderingen binnen het studentenpastoraat gaan momenteel, naast nog steeds enkele studentenpastores, geregeld leden van een vaste groep gastvoorgangers voor, elk met hun eigen kerkelijke kleur. De EUG zet hoog in op een open en gastvrij karakter, professionele muzikale ondersteuning (organist/pianist en dirigent voor eigen Janskoor) en aansprekende liederen.

De eigen liturgische vorm is sterk oecumenisch bepaald en draagt sporen van de rooms-katholieke en verschillende protestantse tradities. Regelmatig organiseert de EUG, eventueel in samenwerking met andere binnenstadskerken, het IPSU of andere partijen, bijzondere en experimentele vieringen en bijeenkomsten, zoals de jaarlijkse 'Roze Zondag-viering'ⁱⁱⁱ, waarin we diversiteit in seksualiteit vieren, theatervieringen en muziekprojecten (lieddagen, Henny Vrienten: 'Ruimte waar het licht kan komen'.^{iv}

De uitstraling naar de stad hangt samen met het feit dat wij veel samenwerkingsverbanden aangaan. Wij vinden dit passen bij het oecumenische ideaal. Regelmatig zoeken wij ook de interreligieuze dialoog, bijvoorbeeld door Koran-teksten in de diensten te lezen en te bespreken, en door andere activiteiten in samenwerking met binnenstadskerken en moskeeën te organiseren.

Nog steeds functioneert de EUG in de context van het studentenpastoraat. Ondanks de nieuwe structuur van het studentenpastoraat in Utrechtⁱ, blijft de EUG hierin een zeer belangrijke rol spelen en ziet zij deze rol nog steeds als belangrijk onderdeel van haar identiteit. Het stuk 'Het missionaire karakter van het studentenpastoraat'^v verwoordt volgens ons goed het missionaire karakter van studentengemeentes, hetgeen wij zeer herkennen in de EUG:

"De missionaire houding die het studentenpastoraat hierbij inneemt is er één van openheid voor en luisteren naar 'sporen van God' in onze wereld. Hierbij gaat het studentenpastoraat ervan uit dat

deze sporen niet alleen binnen, maar ook buiten de kerk zijn te vinden. Als kerk is het studentenpastoraat daarom geen 'overtuigingsgemeenschap', maar een 'ontdekkings-gemeenschap'. Dit betekent dat het studentenpastoraat anderen niet benadert vanuit de gedachte dat zij het geloof of de waarheid exclusief bezit en anderen moet overtuigen, maar dat zij met anderen de inspiratie, het geloof en de hoop die zij ervaart deelt en samen met anderen zoekt naar Gods aanwezigheid in de wereld.

Missie is zo geen strategie van bekering, maar een manier van aanwezig, beschikbaar en uitnodigend zijn, onder andere door bezielende verbanden te leggen. Deze door het evangelie geïnspireerde, belangeloze houding van openheid, aandacht en toewijding aan studenten, zorgt ervoor dat vele studenten zich serieus genomen voelen in hun zoeken naar zin."

Dat dit ook zijn vruchten afwerpt, wordt in hetzelfde stuk aangehaald:

"De ervaring leert dat een aantal van de aldus gevormde studenten later tot het kader van plaatselijke kerkelijke gemeenten zal behoren. Met andere woorden: het studentenpastoraat werkt aan de missionaire toerusting van deze studenten."

Wij zien dat onze projecten en activiteiten ook mensen aanspreken die doorgaans niet zo snel naar een kerk zouden gaan en zo op een positieve manier opnieuw of voor het eerst met de kerk in aanraking komen. Dit is voor ons 'missionair handelen'. En wij weten ook dat een deel van deze mensen zich bij de EUG aan zal sluiten, ons vernieuwt en verder doet groeien. Dat deze missionaire houding van de EUG vruchtbaar is, blijkt ook uit het feit dat wij nog maandelijks nieuwe leden bij de EUG mogen verwelkomen. Wij zien dat bijvoorbeeld homoseksuelen zich welkom voelen in de EUG. Bovendien valt ons vooral op dat het vaak hoogopgeleide en maatschappelijk betrokken mensen zijn, die zich bij de EUG aansluiten. Deze groep lijkt landelijk af te haken van de kerkgang. Wij denken dat een oorzaak ligt in het feit dat mensen vaak worstelen met vragen, waarop zij geen antwoord vinden, zoals vragen op het raakvlak van religie en wetenschap, en ethische dilemma's. Binnen de EUG gaan we serieus en expliciet om met dit soort vragen en we lijken hiermee aansluiting te vinden bij deze mensen. Juist de EUG laat zien hoe geloof prima samen kan gaan met wetenschap en dat het vooruitgang niet in de weg hoeft te staan, maar juist tot kruisbestuiving kan leiden.

De EUG heeft een bijzondere pastorale functie

Het open karakter en de oecumenische vorm van kerk-zijn maken dat mensen gemakkelijk durven mee te doen. Voor velen zijn wij een prettige gemeente om zich bij aan te sluiten. Belangrijk is dat wij voor een aantal mensen, dat via de bovengenoemde wegen bij ons binnenkomt, ook een doorgang (kunnen) vormen van waaruit ze uiteindelijk een andere parochie of gemeente vinden die hen goed past, al dan niet in een nieuwe fase van hun leven. Dit zijn mensen die anders misschien niet zo snel een kerk binnen waren gestapt.

Een ander substantieel deel kiest voor het zich verbinden met de EUG als oecumenische gemeente. Onze gemeente bestaat voor een belangrijk deel uit hoogopgeleide, mondige mensen met werk, gezin, familie en vrijwilligerswerk; mensen met drukke levens die naar de Janskerk komen voor stilte, gemeenschap en ademruimte, en die in werkgroepen en in de nieuw ontstane wijkgroepen het leven van de gemeente vormgeven.

De specifieke missionaire activiteiten van de EUG binnen een unieke oecumenische context brengen ook een bijzondere pastorale functie met zich mee. Dit is het tweede aspect dat wij als DB van de EUG nader toe willen lichten.

De bijzondere pastorale functie is zowel van toepassing op de gemeenteleden als op de mensen van buiten, die in onze activiteiten participeren, en ligt in feite in het verlengde van de bijzondere missionaire functie van de EUG.

De geschiedenis en de context van de EUG bepalen de identiteit en cultuur van deze gemeente. De EUG is een uitgesproken oecumenische gemeente, wat tot uiting komt in de structuur van de gemeente, het team van (gast)voorgangers en de liturgische vorm. Zij komt ook naar voren in haar open karakter, een mentaliteit die wel als 'nieuwe vrijzinnigheid' wordt aangeduid. 'Open' in geloofszaken en in tolerantie voor verscheidenheid in leefvormen en leefstijlen. Binnen de EUG kan veel gezegd en gedacht worden. Pal staan voor een standpunt, en dit niet verabsoluteren, in het besef dat elk standpunt ook maar een interpretatie is.

De EUG is een gemeente waarin het aan het individu wordt overgelaten om te beslissen hoe hij of zij uiting en invulling geeft aan het geloof. Dat is goed zichtbaar in de teksten van de geloofsbelijdenissen in de belijdenisdiensten, bij doop, belijdenis of vormsel. De EUG overstijgt daarmee de vanouds vooral in protestantse kerken optredende stromingen van orthodoxie en vrijzinnigheid. Geloven is voor velen: 'niet zoveel zeker weten'. Het is eerder 'geloven naar God toe', dan 'geloven dat'... . Hierbij blijft de Bijbel het uitgangspunt.

Inmiddels staan circa 1100 mensen als lid of belangstellende bij de EUG geregistreerd. De kerkgangers komen van heinde en ver uit de stad en de provincie Utrecht. Sommigen hebben een lange weg afgelegd voor ze bij ons kwamen, bijvoorbeeld vanuit kerken ter rechterzijde. Of ze zijn volstrekt buitenkerkelijk opgevoed, maar concludeerden op een gegeven moment dat ze bij deze gemeente wilden horen, deden belijdenis en lieten zich dopen, waarbij ze in de registers van de EUG werden ingeschreven, maar soms niet bij een landelijke kerk. Sommigen hebben zich jarenlang, soms tientallen jaren, niets meer aan 'de kerk' gelegen laten liggen, en hebben zich eventueel ook ooit uit laten schrijven. Al dan niet zonder aanleiding zijn ze op een gegeven moment bij ons binnen gekomen, hebben ervaren dat ze toch nog geloven, en dat de EUG een kerk is waarin ze zich thuis kunnen voelen, al durven ze zich soms al heel lang niet meer katholiek of protestant of anderszins te noemen. De EUG weet een klimaat te creëren waarin mensen tot een keuze kunnen en durven komen. Wij zien dit o.a. aan het feit dat ieder jaar met Pinksteren mensen belijdenis doen. Daarnaast worden een paar keer per jaar kinderen gedoopt in onze doopdiensten. Ook zijn er volwassenen die kiezen voor de doop.

Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om deze groep mensen, in al haar verscheidenheid, goed te blijven bedienen en te ondersteunen in haar zoektocht. We vinden dat we rekening moeten blijven houden met nieuwe manieren waarop mensen zich in deze tijd verbinden aan een gemeente. Daarom is het belangrijk dat de open sfeer en het oecumenisch karakter zo goed mogelijk behouden blijven. Het is voor ons heel waardevol dat we opgenomen mogen worden als wijkgemeente binnen de Protestantse Gemeente Utrecht en we hopen dat deze overgang geen afbreuk doet aan het bijzondere karakter van de EUG.

3. Bijzondere maatregelen

Zoals hierboven beschreven is, is de EUG een uitgesproken oecumenische gemeente, functionerend in de geseclariseerde wereld van studenten en hoger opgeleiden. Ondanks dat het in deze tijd moeilijk lijkt te zijn om deze mensen actief te houden binnen de kerk en in contact te brengen met de kerk, ziet de EUG steeds nieuwe aanwas van leden uit juist deze groepen. Om goed aan de behoeften van deze (potentiële) kerkgangers te blijven voldoen en om de uitstraling naar buiten toe evenzo open te houden als deze nu is, is het nodig dat het oecumenische karakter optimaal in stand gehouden en ondersteund wordt. Om deze redenen wijkt de wijkregeling, die de EUG heeft opgesteld,

op drie punten van de kerkorde af. Wij beroepen ons hierbij op ordinantie 2-18 van de kerkorde.

1. *Aanstellen van een gemeentepastor*

Volgens deze wijkregeling moet een te benoemen pastor lid zijn van de PKN of een kerk waarmee de PKN een bijzondere betrekking onderhoudt. Wij zijn van mening dat, bij het aanstellen van een eigen voorganger, er geen beperking zou moeten zijn in deze keuze, zolang een aan te nemen voorganger lid is van een van de bij de Raad van Kerken aangesloten kerken. Dit valt binnen de huidige kerkorde moeilijk te regelen en daarom doen wij een beroep op ordinantie 2-18 van deze kerkorde, die u en ons meer ruimte geeft tot het nemen van dit soort bijzondere maatregelen in bijzondere omstandigheden.

Wij willen hierbij, - wellicht ten overvloede -, aantekenen dat het ons er hier niet om gaat zondermeer een pastor zonder PKN-achtergrond aan te nemen. We zouden het alleen buitengewoon waardevol vinden als deze keuze nu en in de toekomst open ligt. Het onderstreept daarmee ook onze oecumenische identiteit.

2. *Samenstelling van de EUG-raad en vertegenwoordiging binnen de gelederen van de PKN*

De EUG-raad bestaat uit leden en gastleden van de wijkgemeente EUG. De EUG kent behalve de predikanten geen ambtsdragers in de normale zin van het woord. Wel worden de door de EUG-raad aangewezen afgevaardigden naar de Classicale Vergadering, het College van Kerkrentmeesters (CvK) en het Diaconaal Missionair Orgaan (DMO) als ouderling of diaken bevestigd. Wij willen hierbij zoveel mogelijk gebruik maken van de ruimte die de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) ons in dezen biedt.^v Daarom kunnen ook gewone gastleden worden afgevaardigd naar de Algemene Kerkenraad (AK), het CvK en het DMO. Wij willen hiermee zoveel mogelijk voldoen aan het oecumenische principe waarbij binnen de EUG een ieder die zich als lid of gastlid bij de EUG inschrijft, mee kan denken en beslissen.

Wij willen u gerust stellen dat er in onze gemeente geen sprake is van een probleem op religieus en/of organisatorisch niveau. De werkgroepen in onze gemeente functioneren goed en de coördinatie in belangrijke werkgroepen, zoals de liturgiecommissie en de diaconie-commissie, is in handen van leden met een lange kerkelijke traditie en onder supervisie van een pastor. Het zal ook geen probleem opleveren om actieve PKN-leden te vinden, die zo nodig onze gemeente binnen de PKN in meerdere vergaderingen kunnen vertegenwoordigen.

De wijze waarop de EUG-raad wordt samengesteld is wel anders dan die van een doorsnee wijkkerkenraad. Onze raad wordt niet rechtstreeks vanuit de gemeente verkozen, maar komt tot stand via afvaardigingen vanuit een aantal werkgroepen. Dit is zo geregeld omdat deze werkgroepen de ruggengraat van onze gemeente vormen.

3. *Buitengewone gastleden zonder kerkelijke binding*

De EUG kent leden, gastleden en belangstellenden. Gastleden worden onderverdeeld in gewone en buitengewone gastleden. Gewone gastleden beantwoorden aan de criteria van de betreffende generale regeling: zij zijn leden van kerken waarmee de PKN een bijzondere betrekking onderhoudt. Zij die geen lid (meer) zijn van een kerk, kunnen zich op hun verzoek als buitengewoon gastlid laten inschrijven. Als buitengewoon gastlid kan men plaatsnemen in de EUG-raad, dus ook in het DB worden gekozen, maar kan men niet de EUG

vertegenwoordigen in de AK, het CvK of het DMO. Onze motivatie voor deze regeling voor buitengewone gastleden is als volgt. Wij hebben hierboven beschreven dat in de EUG mensen kerkelijk meelevend zijn, die, - door allerlei omstandigheden -, veel moeite hebben met het idee bij een landelijke kerk ingeschreven te staan. Wij achten het van groot belang deze groep mensen niet kwijt te raken, en deze juist een eigen plek te geven. Wij vinden dit belangrijker dan dat deze mensen landelijk bij een kerk geregistreerd staan. Van belang is om hierbij aan te tekenen dat we zien dat een deel van deze mensen op een bepaald moment weer de stap maakt zich in te schrijven bij een van de aangesloten lidkerken. Wij denken dat deze mensen zonder de gastvrijheid van de EUG zich mogelijk nooit meer bij een kerk zouden aansluiten.

4. Conclusie

In deze notitie hebben wij beschreven dat de EUG een bloeiende gemeente is met een uitgesproken oecumenisch karakter. Ook hebben wij laten zien dat dit oecumenische karakter en de open en actief missionaire houding van de EUG, mensen die niet meer kerkelijk of buitenkerkelijk zijn aantrekken actief mee te gaan doen en zelfs lid te worden. Als doorgangshuis vervult de EUG een belangrijke functie in het vinden van aansluiting bij de hedendaagse 'naar-zingeving-zoekende' mens. Dit is volgens ons een heel hoog goed.

Om het oecumenisch karakter en de open houding naar buiten en naar binnen toe te bewaren, zijn drie uitzonderingen op de bestaande kerkorde noodzakelijk. Zo kunnen de bijzondere pastorale en missionaire functie van de EUG gewaarborgd blijven.

Het is van groot belang dat een gemeentepastor niet lid hoeft te zijn van de PKN, maar ook lid mag zijn van een van de andere bij de Raad van Kerken aangesloten kerken.

Daarnaast is het voor het oecumenisch karakter van belang dat het bestuur van de EUG ook bestaat uit andere dan PKN-leden en dat alleen zij die de EUG vertegenwoordigen in PGU-geledingen en meerdere vergaderingen van de PKN als ambtsdrager bevestigd worden.

Tot slot vinden wij dat ook mensen die (nog) niet bij een landelijke kerk staan ingeschreven volop mee mogen doen binnen de EUG.

Ons beroep op ordinantie 2-18 is gebaseerd op principiële gronden, namelijk om de oecumene die wij zo waardevol vinden en die het karakter van de EUG bepaalt, zoveel mogelijk in stand te houden en te bevorderen. Het is, zoals in de bijlage van de brief van het moderamen van de Generale Synode aan de Classicale Vergadering Utrecht d.d. 6 maart jl. beschreven staat, een '*instrument om nieuw beleid mogelijk te maken.*' Nieuw beleid vanwege de nieuwe omstandigheden waarin de EUG zich thans bevindt.

Wij verwachten dat u, net als wij, enthousiast bent over de rol die de EUG speelt en kan blijven spelen in de stad Utrecht en haar omgeving. Wij hopen dat u met ons het experiment aangaat om van de EUG een 'proeftuin' te maken, waarin de mogelijkheden van oecumenische gemeente zijn binnen de context van zowel de EUG als de PGU en binnen de context van een gesecculariseerde wereld kunnen worden onderzocht. Wij willen het ideaal van oecumene niet opgeven.

Utrecht, 17 juni 2009

Het Dagelijks Bestuur van de EUG,

Marlies de Penning (tijdelijk voorzitter)

Eva Koffeman (vice-voorzitter, personeelszaken)

Gea Zijlstra (secretaris)
Ed Schaefers (eerste penningmeester)
Bert van 't Oever (tweede penningmeester)
Jasja Nottelman (pastor)

5. Noten

ⁱ uit de kerkorde:

Artikel 18. Gemeenten in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden in grootstedelijke gebieden

1. De classicale vergadering is bevoegd ten behoeve van het werk van een (wijk)gemeente of van een (wijk)gemeente van bijzondere aard, gelegen in een grootstedelijk gebied, die naar het oordeel van de door de generale synode daartoe aangewezen organen van de kerk in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden verkeert, in het kader van een op die bijzondere omstandigheden gericht beleid - het regionale college voor de visitatie gehoord - voorzieningen te treffen, als daar zijn:

a. het verlenen aan een of meer in overleg met de betrokken gemeente daartoe aangewezen ouderlingen of diakenen van de bevoegdheid om in deze (wijk)gemeente bij ontstentenis van de predikant ambtswerkzaamheden van een predikant te verrichten, waaronder het voorgaan in de kerkdiensten en de bediening van de sacramenten, een en ander onder supervisie van een daartoe aangewezen predikant;

b. andere maatregelen die de betrokken organen van de kerk wenselijk dan wel noodzakelijk achten.

2. De classicale vergadering neemt het besluit tot het treffen van voorzieningen op verzoek van de desbetreffende (wijk)gemeente of van leden van de kerk die in een dergelijke bijzondere situatie verkeren.

3. De classicale vergadering hoort, voordat zij een besluit als bedoeld in lid 2 neemt, - de kerkenraad van de betrokken (wijk)gemeente, indien het verzoek niet van hemzelf afkomstig is en - de algemene kerkenraad.

4. De classicale vergadering kan ten behoeve van het werk van een (wijk)gemeente die niet gelegen is in een grootstedelijk gebied als bedoeld in lid 1, maar die naar het oordeel van de door de generale synode daartoe aangewezen organen van de kerk eveneens in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden verkeert, met inachtneming van het overigens in dit artikel bepaalde, besluiten tot het treffen van voorzieningen als bedoeld in lid 1. Dit besluit behoeft de goedkeuring van de generale synode, het generale college voor de visitatie gehoord.

ⁱⁱ Een stukje geschiedenis van de EUG:

Het gereformeerde studentenpastoraat dateert al uit 1936, de Utrechtse Studenten Parochie (U.S.P.) is in de oorlog opgericht (nadat een katholieke studentenvereniging van de bezetter niet meer mocht), en hervormd studentenpastoraat is vlak na de oorlog ontstaan. In 1970 ontstond de Evangelische Akademie Gemeente (E.A.G.) als samenwerkingsverband van hervormden en gereformeerden, zij hadden 's morgens een kerkdienst in de Janskerk en 's avonds in de Pieterskerk; daarnaast had de U.S.P. vieringen, aanvankelijk in de aula van de universiteit, naderhand in de kapel van gebouw Cunera. In juli en augustus waren er geen diensten, want vele studenten waren 's zomers niet in de stad. Wel ontstond er in 1969 op initiatief van enkele studenten al samenwerking tussen E.A.G. en U.S.P., met oecumenische vieringen om 12 uur in de Geertekerk (na de dienst van de Remonstranten). Ook de Lutherse, Doopsgezinde en Remonstrantse kerken haakten aan.

Toen de Janskerk in restauratie ging, besloot de E.A.G. om met enkel kerkdiensten in de Pieterskerk door te gaan. Op de eerste zondag van september 1981 kon de Janskerk weer in gebruik worden genomen: men ging na de dienst in de Geertekerk in optocht met het avondmaalsstel naar de Janskerk – sindsdien gingen de E.A.G. en U.S.P. definitief samen als Evangelische Universiteits Gemeente (E.U.G.), met oecumenische vieringen in de Janskerk. Spoedig daarna zijn de functies van ouderling en diaken opgeheven – vanuit de U.S.P. keek men toch wel vreemd aan tegen dat verschijnsel, en er waren ook vrijwel geen nieuwe ouderlingen en diakenen meer te vinden die de traditionele rol wilden vervullen ('s zondags een ouderling en diaken van dienst, doordeweeks bezoekwerk). Ook de naam ging veranderen: gaandeweg liet men steeds vaker de punten in de afkorting 'E.U.G.' weg en werd de volledige naam 'Evangelische Universiteits Gemeente' minder vaak gebruikt. Vooral in 1979 was er een veelvuldige roep om

naamsverandering omdat men ontdekte dat aankomende studenten de EUG steeds vaker associeerden met evangelische organisaties zoals de Evangelische Omroep (EO). In 1983 zijn de woorden 'evangelische universiteits gemeente' vervangen door 'oekumenische studentengemeente'.

Op 15 december 2004 heeft men vanuit het bisdom de U.S.P. opgeheven: een parochie heeft recht op een priester, en die kon men ons (zelfs part-time) niet meer leveren. In 2007 en 2008 zijn ook de laatste twee katholieke studentenpastores (pastoraal werkers) uit de EUG uit hun functie ontheven. Hiermee was aan de katholieke samenwerking binnen de EUG formeel een einde gekomen, waarmee het oecumenische samenwerkingsverband als zodanig op losse schroeven kwam te staan. Desondanks blijft men vanuit de RKK wel gastvoorgangers leveren om de Janskerk als oecumenische vierplek te steunen. Daarna is er tussen vertegenwoordigers vanuit diverse kerken (met medewerking van ook het dekenaat van de RKK) overleg gestart om voor het pastoraat aan studenten iets nieuws van de grond te krijgen. Dit heeft in juni 2008 geresulteerd in de oprichting van het IPSU als samenwerkingsverband tussen de Protestantse Gemeente Utrecht, de Lutherse, Remonstrantse en Doopsgezinde Gemeenten uit Utrecht en de EUG; naar op het allerlaatste moment bleek, toch zonder deelname vanuit het dekenaat, want de nieuwe bisschop kon (nog) geen toestemming geven om het convenant te tekenen. Ondertussen wordt in de EUG als oecumenische gemeente die 's zondags in de Janskerk bijeenkomt, steeds meer de behoefte gevoeld aan een gemeentepastor. Deze gemeente wil zichzelf niet als een eilandje zien, en heeft daarom aansluiting gezocht bij de PGU.

[opmerking augustus 2010: voor plaatsing op de website zijn na verdergaand bronnenonderzoek een jaartal en het stukje over de naamsverandering verbeterd, vergeleken met de juni 2009 versie]

ⁱⁱⁱ Sinds enkele jaren is deze viering onderdeel van het programma van het 'MidZomerGracht Festival', het homoculturele festival van Utrecht.

^{iv} www.muzekindejanskerk.nl

^v Froukien Smit (studentenpastor Nijmegen), 'Het missionaire karakter van het studentenpastoraat', notitie vanuit het landelijke studentenpastoraat aan de PKN, 2008.

^{vi} Ordinantie 4, art. 3 van de kerkorde stelt in lid 1:

"Artikel 3 Meerdere vergaderingen

Van de kerkenraad worden de andere ambtelijke vergaderingen onderscheiden als meerdere vergaderingen."

Daarom gaf Peter Klusener, voorzitter van de Algemene Kerkenraad, ons in februari 2008 deze conclusie mee: "Met andere woorden, de Algemene Kerkenraad is geen meerdere vergadering in kerkordelijke zin en dus kunnen gastlid-ambtsdragers naar de AK worden afgevaardigd of kunnen gastleden door de AK worden verkozen als boventallige leden. Derhalve is in de plaatselijke regeling van de PGU de volgende passage opgenomen:

"Gastleden

Gastleden, als bedoeld in Ord. 2-3, kunnen worden afgevaardigd naar de Algemene Kerkenraad, indien in de wijkregeling van de betreffende wijkgemeente is opgenomen dat gastleden passief kiesrecht hebben." (uit: 'Plaatselijke regeling van de Protestantse Gemeente te Utrecht (PGU)', *Gewijzigde versie n.a.v. AK vergadering 26 maart 2007*) (De PGU kent slechts één categorie van gastleden, de groep die in de EUG als 'gewone gastleden' worden aangeduid.)